

Bogart, entre els morts

Antoni Serra

Fa molt de temps, vaig caure en la temptació bogartina. Vull dir que jo també som humà i dèbil —segons com i quan— i, per això, un dia també vaig embogartir. Coses de joventut, certament. Dirigia un suplement de cultura, aqueixa mena de cosa que no se sap mai quin sexe té (alguns suggereixen que és una metamorfosi kaskiana entre l'àngel grassonet i el sant d'Olot), i em vaig permetre el luxe, absolutament trivial, de fer un comentari elogiós sobre Humphrey Bogart. Mai no m'ho he perdonat...

Passa que Bogart, un cop despullat de les vestidures del mite —d'això s'encarrega sempre la voracitat del temps o les reposicions televisives o aquest invent demoníac que és vídeo casolà—, m'ha anat semblant un dels actors més mediocres de la cinematografia nord-americana.

Més o menys que Valentino? No ho sabia dir. Les comparances sempre són odioses.

I no em poseu ara el parany d'haver d'elegir entre Randolph Scott i...

Estic gairebé segur, però, que si Bogart hagués viscut a l'Espanya franquista, hauria pogut fer d'Alfredo Mayo a *¡A mí, la Legión!* —i no per ideologia, que aquest no és el cas, ans el contrari, sinó per estricta qualitat/intensitat interpretativa.

Què estic exagerant? Jo també m'ho pensava, que exagerava, fins que vaig llegir, en aquesta santa i noble revista, un article de Manel-Claudi Santos sobre actors secundaris —el planter dels vertaders i grans actors—, il·lustrat per una fotografia en blanc i negre, que no va arribar a formar part del cel·luloide actiu de *The Maltese Falcon*.

Aleshores vaig comprendre el perquè de tot plegat. La fotografia recollia l'instant de la millor interpretació de l'actor novaiorquès. Bogart jeia mort i ben mort als peus de tres grans actors de personalitat excepcional: Elisha Cook jr., Peter Lorre i Sidney Greenstreet. Si Bogart hagués estat prou intel·ligent només hauria volgut fer sempre de mort. A força de rigidesa, com a actor, ho era, un mort. Prou mort. Mortalment mort. Ni Huston —ell, que era totpoderós i quasi ubic com Déu Pare— no el va poder resuscitar malgrat que va fer el miracle de conver-

tit Peck en un capità Ahab excepcional. Ni l'Ava Gardner i tot va consentir de posar-se unes sabates a *The Barefoot Contessa*, tot i que s'hi entestà, i molt, l'inefable Mankiewicz.

Jo recoman als amants del cinema que contemplin una llarga estona la sorprenent fotografia del Bogart mort... Si volen, poden consolar-se pensant que ningú no està fet de la matèria dels somnis, ni tan sols Humphrey Bogart, que estava fet de la pasta de la immobilitat. Tot seguit, plantegin-se una pregunta d'enquesta imaginària: ¿va aconseguir al llarg de la seva carrera cap interpretació tan excepcional, tan definitiva, tan sublim i tan convincent com la de mort a la fotografia de *The Maltese Falcon*? Jo dic que no. Ni a *Casablanca*, ni a *The African Queen*, ni com a artista convidat a *Always Together*, de De Cordova, va superar aquella mort tan carnalment morta. Només cal pregar, ara, que no ressusciti... *Crudelis Herodes, Deus Regem venire quid times?* Ja us ho diré un altre dia, Lauren Bacall no ens pugui sentir.

